

Aan Algemene Vergadering MRA
Van Strategisch adviseur: Anne ten Bruin, anne.ten.bruin@amsterdam.nl,
Projectsecretaris: Kaoutar Goujili, k.goujili@amsterdam.nl
Onderwerp Tussenstand evaluatie Samenwerkingsafspraken
Datum 8 september 2023

Inleiding

Op 23 juni jl. is het voorstel voor de evaluatie van het overgangsjaar 2022 met betrekking tot de Samenwerkingsafspraken in de Algemene Vergadering (hierna AV) akkoord bevonden. Met deze notitie wordt u geïnformeerd over de stand van zaken van de evaluatie. In de AV van december 2023 zal de evaluatie zelf op de agenda staan.

Het doel van de evaluatie is inzicht verkrijgen in hoe de Samenwerkingsafspraken tot nu toe in de praktijk functioneren, om ervaringen uit de praktijk op te halen en lessen te leren uit de ervaringen. Daarnaast streven we ernaar om aanbevelingen te formuleren voor de samenwerking met betrekking tot de resterende periode van de huidige Samenwerkingsafspraken.

Reikwijdte en einddoel implementatie Samenwerkingsafspraken

De Samenwerkingsafspraken beschrijven hoe de leden van de MRA met elkaar willen samenwerken: elkaar betrekken en informeren, kaders stellen, lobbyen en verwachtingen managen. In de Samenwerkingsafspraken is het 'wat' en het 'hoe' op procesniveau beschreven. Het 'wat' wordt vastgelegd in de MRA Agenda, Investeringsagenda en meerjarenbegroting (inclusief jaarlijkse Voortgangsnota en Termijnagenda). 'Hoe' de samenwerking wordt vormgegeven is bepaald aan de hand verschillende gremia binnen de MRA: de bestuurlijke platforms, het Bestuur, de Algemene Vergadering en de MRA Raadtafel. De Samenwerkingsafspraken worden na vier jaar geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Proces van de evaluatie

In het voorstel voor de evaluatie is het volgende proces om tot de tussentijdse evaluatie te komen voorgesteld:

- 1) Op ambtelijk niveau voeren we gesprekken met de secretaris-directeur, de secretaris van de AV en het Bestuur, de secretaris van de MRA Raadtafel en de secretarissen van de

platforms. Op die manier is er vanuit de aansturing van alle MRA-gremia inzicht in wat de huidige stand van zaken is m.b.t. de Samenwerkingsafspraken. Hier komt een eerste ambtelijke outline uit voort. Het doel is om middels gesprekken inzicht te krijgen in de nieuwe manier van samenwerken en de ervaringen met de processen rondom het voorbereiden en vaststellen van (afgeleide) kaderdocumenten, op te halen.

- 2) De inhoud die is opgehaald toetsen we bij de leden van het ambtelijke overleg bestuurszaken, waarin alle deelregio's zijn vertegenwoordigd. Met de mogelijkheid om het een en ander toe te voegen en aan te scherpen (Het AO bestuurszaken wordt in de maand september om advies gevraagd).
- 3) Vervolgens voeren we gesprekken met (ambtelijke en bestuurlijke) leden van de verschillende MRA-gremia. In eerste instantie een open gesprek op basis van een aantal voorbereide vragen, en in het tweede deel van de gesprekken op basis van de outline die bij punten 1) en 2) is opgesteld (Van september tot november worden deze gesprekken gevoerd).
- 4) Ook de Raadtafel wordt geraadpleegd over hun ervaringen met de MRA samenwerking volgens de Samenwerkingsafspraken (De raadtafel komt op 20 september bij elkaar om over dit onderwerp te adviseren).
- 5) De uitkomsten van punt 1) t/m 4) worden in een overzichtelijke notitie gevat, met daarin puntsgewijs de geleerde lessen. Deze worden voorzien van een voorstel van het Bestuur voor hoe hiermee om te gaan, en vervolgens voorgelegd aan de Algemene Vergadering. De Algemene Vergadering besluit vervolgens over de voorstellen, wat daarna direct wordt geïmplementeerd (Dit staat gepland voor de AV van 20 december as.).
- 6) De voorstellen die worden aangenomen worden voorlopig als bijlage bij de Samenwerkingsafspraken op de website geplaatst, en als input gebruikt voor de evaluatie van de Samenwerkingsafspraken aan het eind van de vierjaarlijkse periode.

Voortgang

Er zijn op ambtelijk niveau gesprekken gevoerd met de secretaris-directeur, de secretaris van de AV en het Bestuur, de secretaris van de MRA Raadtafel en de secretarissen van de platforms. Middels deze gesprekken is inzicht verkregen in hoe de nieuwe manier van samenwerken wordt ervaren binnen de directie.

Het werken volgens de Samenwerkingsafspraken wordt door de geïnterviewden als positief ervaren. Er ligt een heldere basis waardoor de MRA effectiever werkt en meer in haar kracht komt te staan. Tijdens de gesprekken zijn ook een aantal onderwerpen naar voren gekomen waarover het goed is om het gesprek met elkaar te voeren. Deze onderwerpen zijn hieronder

toegelicht en worden voorgelegd aan de leden van het ambtelijk overleg bestuurszaken en de (ambtelijke en bestuurlijke) leden van de verschillende MRA gremia.

Zo ook aan de AV:

1) Verhouding tussen platforms en bestuur.

De vergaderingen van de AV gaan niet over inhoudelijke onderwerpen: deze zijn belegd bij de bestuurlijke platforms, de portefeuillehouder overleggen en het Bestuur (uit de Samenwerkingsafspraken).

Er wordt gesignaleerd dat de rol en verantwoordelijkheid tussen de platforms en het bestuur niet altijd helder zijn. Over het algemeen gaan de platforms over de inhoud, maar in de Samenwerkingsafspraken staat dat ook het bestuur zich met de inhoud mag bezighouden. Dit kan een meerwaarde hebben, mits de gremia dit met een heldere inhoudelijke afbakening doen. Hoe de verhoudingen hierin precies liggen is in de Samenwerkingsafspraken niet concreet gemaakt. De taak van het bestuur is volgens de Samenwerkingsafspraken onder meer om *'boven de deelbelangen uit te stijgen en bredere ontwikkelingen die voor de MRA van strategisch belang zijn te signaleren'*.

Vraag: Wat is een goede verhouding tussen bestuur en platforms en hoe wordt deze afgebakend?

2) Rol Algemene vergadering

'De AV controleert het bestuur en is de primaire link met de deelnemers.' 'In de AV worden financiële en procesmatige kaders opgesteld, er wordt het gesprek gevoerd over de langere termijn en de cultuur van de MRA samenwerking.' (uit de Samenwerkingsafspraken)

De AV is een belangrijk gremium binnen de MRA. De leden vervullen een verbindende functie tussen de MRA en de deelregio's en hebben een ambassadeursrol voor de MRA. De controlerende rol van de AV is van belang en de leden zijn allen vertegenwoordigd en kunnen hun stem laten horen.

Inmiddels is de AV vanaf de start van de Samenwerkingsafspraken vier keer per jaar bij elkaar gekomen en is ervaring opgedaan met dit gremium.

Vraag: Wat is goed om te behouden in de AV en waar ligt eventueel nog meer toegevoegde waarde?

3) Nieuwe initiatieven

‘Onder een platform kan voor specifieke onderwerpen een PHO worden ingesteld. Het platform en het PHO maken afspraken over de onderlinge verhoudingen. Ook een andere overlegvorm dan een PHO onder een platform is mogelijk, bijvoorbeeld met andere dan alleen bestuurlijke partners.’ (uit de Samenwerkingsafspraken)

Portefuillehouders in de regio kunnen elkaar opzoeken om bij elkaar te komen over onderwerpen waarbij dat wenselijk wordt geacht. Als dat een structureel karakter krijgt spreken we van een PHO. PHO's zijn coalitions of the willing: als een deelnemer er het nut van inziet, kunnen ze aansluiten maar dat hoeft niet. Zodra de urgentie van het PHO verdwenen is (of het belang is op een andere manier geborgd, dan kan een PHO ook weer worden opgeheven door de leden van het PHO.

In het sociaal domein zoeken portefeuillehouders elkaar bijvoorbeeld op om elkaar te spreken over dit onderwerp. Soms linkt dit wel aan de MRA, soms niet. De Samenwerkingsafspraken maken mogelijk dat nieuwe initiatieven, bijvoorbeeld in de vorm van een PHO, kunnen ontstaan. Toch roept het PHO sociaal discussie op.

Vraag: Hoe benutten we de kracht van nieuwe initiatieven of de behoefte aan regionale samenwerking op inhoudelijke onderwerpen waarvoor we in MRA verband niet de juiste mensen met de juiste lokale portefeuilles aan tafel hebben?

4) Proces wensen en opvattingen kaderdocumenten

De belangrijkste kaderdocumenten die de MRA produceert zijn de MRA Agenda met de meerjarenbegroting (elke 4 jaar) en de Termijnagenda en Voortgangsnota (elk jaar). Deze documenten worden voor wensen en opvattingen aan de raden en Staten verzonden. Bij de MRA Agenda en meerjarenbegroting is er geen discussie over het belang van de procedure van wensen en opvattingen. De Termijnagenda en de Voortgangsnota zijn echter wat feitelijker van aard, waarbij de zwaarte van het proces bij de leden versus de invloed op de documenten soms onderwerp van gesprek is. Aan de andere kant is de ervaring dat het gesprek in de raden en Staten sinds het bespreken van de Termijnagenda en Voortgangsnota veel meer over de inhoud gaat dan over proces en er meer betrokkenheid is bij de MRA op een constructieve manier. De raden en Staten vullen het proces bovendien naar eigen goeddunken in. Soms is er besluitvorming in de raad, soms wordt het stuk ter kennisgeving aangeboden.

Naast de procedure kan ook worden gekeken naar de stukken zelf. De stukken zelf kennen wellicht ook een ontwikkeling met de kennis opgedaan in het afgelopen jaar. Wellicht is er een inhoudelijke of procesmatige ontwikkeling mogelijk zodat de procedure passend is of juist niet meer nodig.

Vraag: Het proces van wensen en opvattingen bij de Termijnagenda en Voortgangsnota is een proces dat door raden en Staten zelf wordt ingevuld. Is het nodig om dit proces aan te passen? Of ligt er ook een mogelijkheid om de stukken zelf aan te passen?

(NB de Raadtafel wordt hierover om advies gevraagd op 20 september as. Dit advies zal worden nagezonden)

5) Integrale aanpak

‘Platformoverstijgende onderwerpen worden idealiter in een platform besproken (volgens het ‘zwaartepuntprincipe’). De integrale voorbereiding hiertoe is een taak van de directeurenoverleggen en de secretarissen van de betrokken platforms en/of PHO’s. De Directie coördineert de agendering.’ (uit de Samenwerkingsafspraken)

Binnen de MRA is er behoefte om onderwerpen meer integraal aan te pakken. Per thema wordt hard gewerkt en worden er goede resultaten behaald, maar de MRA is nog niet goed genoeg ingericht om integraal te werken. Zo kan de actie van het ene onderwerp effect hebben op het andere, zonder dat het effect daarvan van tevoren is doordacht. De oproep om onderwerpen in samenhang met andere relevante onderwerpen te bekijken werd ook gedaan tijdens de State of the Region.

Vraag: Hoe kan de integraliteit worden bevorderd? Hoe geven we vorm aan het ‘anders kijken en anders doen’ en zorgen we ervoor dat keuzes meer in samenhang met elkaar worden afgewogen?

Oproep aan AV

De AV komt bij elkaar op 29 september as. Graag leggen wij bovenstaande vragen aan de AV voor ter bespreking, zodat de inhoud van het gesprek meegenomen kan worden bij de evaluatie van het overgangsjaar.

Vervolg evaluatie

De resterende stappen uit het voorstel worden gevolgd. Dit houdt in dat ook de Raadtafel in september wordt geraadpleegd over hun ervaringen met de MRA samenwerking volgens de Samenwerkingsafspraken.

De uitkomsten van de gesprekken worden in een overzichtelijke notitie gevat, met daarin de geleerde lessen. Deze worden voorzien van een voorstel van het Bestuur voor hoe hiermee om te gaan, en vervolgens voorgelegd aan de Algemene Vergadering. De Algemene Vergadering besluit vervolgens over de voorstellen, wat daarna direct wordt geïmplementeerd.

De voorstellen die worden aangenomen worden voorlopig als bijlage bij de Samenwerkingsafspraken op de website geplaatst, en als input gebruikt voor de evaluatie van de Samenwerkingsafspraken aan het eind van de vierjaarlijkse periode.